

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

Кафедра хірургії №2

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

з науково-педагогічної роботи

доцент Ірина СОЛОНИНКО

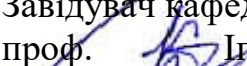

“ 11 ”

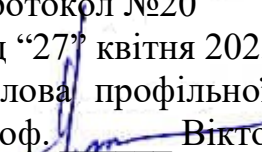
о5

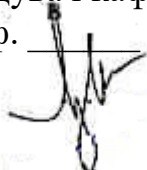
2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВБ 1.61 «СУДИННА ХІРУРГІЯ» (дисципліна за вибором)
підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 222 «Медицина»
Факультет медичний, V курс**

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри хірургії №2
Протокол №27
від “12” квітня 2023 р.
Завідувач кафедри хірургії №2
проф. Ігор КОБЗА

ЗАТВЕРДЖЕНО

профільною методичною
комісією з хірургічних дисциплін
Протокол №20
від “27” квітня 2023 р.
Голова профільної методичної комісії
проф. Віктор АНДРІЮЩЕНКО

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри хірургії №1
Протокол №15
від “12” квітня 2023 р.
Завідувач кафедри хірургії №1
проф. Олексій ЛУКАВЕЦЬКИЙ

Львів – 2023

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: професор Кобза Ігор Іванович,
професор Орел Юрій Глібович, доцент Жук Ростислав Андрійович,
доцент Коваль Андрій Іванович, доцент Трутяк Роман Ігорович

Вступ.

1. Опис предмета дисципліни

Опис навчального плану з дисципліни «Судинна хірургія» (курс за вибором) для студентів V-ого курсу медичного факультету №2 для напряму підготовки підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина».

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання, семестр	Вид контролю	
	Всього	Аудиторних				СРС
		Лекцій	Практичних занять			
Дисципліна «Судинна хірургія» (курс за вибором), змістових розділів 2	2,0 кредитів ECTS / 60 год.	–	26	34	V курс (VII семестр)	залік

Аудиторне навантаження – 43 %, СРС – 57 %

I. Пояснювальна записка

Програма навчальної дисципліни «судинна хірургія» (курс за вибором) для вищих медичних закладів освіти України III – IV рівнів акредитації складена для напряму підготовки підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина».

Програма базується на вивченні студентами базових морфологічних дисциплін – нормальної анатомії, гістології, цитології та ембріології, нормальної та патологічної фізіології, патологічної анатомії; клінічних дисциплін – загальної хірургії (оперативної хірургії з топографічною анатомією), пропедевтики внутрішніх хвороб, педіатрії, променевої діагностики, фармакології й інтегрується з цими дисциплінами; закладає масив знань студентами кардіохірургії, передбачає інтеграцію викладання з травматологією та ортопедією. Нейрохірургією, анестезіологією та інтенсивною терапією, урологією, акушерством та гінекологією та іншими навчальними дисциплінами, де застосовуються хірургічні методи лікування, а також іншими клінічними дисциплінами – внутрішніми хворобами, ендокринологією, функціональною діагностикою, тощо та формує вміння застосувати знання в процесі професійної діяльності на рівні лікаря загального профілю.

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-трансферною системою.

Програму навчальної дисципліни «Судинна хірургія» виділено в один розділ, який в свою чергу поділяється на два змістових підрозділи:

Дисципліна «СУДИННА ХІРУРГІЯ»

Змістовий розділ 1. Основи судинної хірургії. Патологія артеріальної системи.

Змістовий розділ 2. Фізіологічні особливості венозного кровотоку. Патологія венозної та лімфатичної систем. Венозний тромбоемболізм.

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є: практичні заняття та індивідуальна робота студентів (ІРС), в організації якої провідну роль мають консультації викладачів. Тематичні плани практичних занять, самостійна робота студентів (СРС) забезпечують реалізацію у навчальному процесі всіх тем, які входять до складу дисципліни.

Практичні заняття передбачають:

- курацію хворих;
- обстеження хворих з патологією серцево-судинної системи;
- вирішення клінічних ситуаційних задач і тестів;
- оволодіння елементами лікарської техніки на муляжах та хворих;

- оволодіння навичками оперативної техніки під час оперативних втручань та роботу в перев'язочній.
- 1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.
- Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 7. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p>ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.</p> <p>ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.</p> <p>ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.</p> <p>ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.</p> <p>ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.</p> <p>ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.</p> <p>ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.</p>

	<p>ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів.</p> <p>ФК 8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.</p> <p>ФК 9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.</p> <p>ФК 10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій.</p> <p>ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.</p> <p>ФК 15. Здатність до проведення експертизи працездатності.</p> <p>ФК 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.</p> <p>ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навічаються.</p> <p>ФК 24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.</p> <p>ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.</p>
--	--

- Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриця компетентностей»
- Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Знати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання.	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти здобувати сучасні знання.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне здобуття сучасних знань.
2	ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та аналізувати їх.	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне здобуття сучасних знань.
3	ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Здобути спеціалізовані концептуальні знання у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують до фахівців та нефахівців.	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах.
4	ЗК 4. Знання та	Мати знання зі	Вміти	Здатність	Нести

	розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.	структури професійної діяльності.	здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
5	ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації.	Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату.	Нести відповідальність своєчасне використання методів саморегуляції.
6	ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки.	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи.	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісно і взаємодії.	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації, що забезпечує прийняття рішення.
7	ЗК 7. Здатність працювати в команді.	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
8	ЗК 8. Здатність до міжособистісно і взаємодії.	Знати закони та способи міжособистісної взаємодії	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для міжособистісної взаємодії	Використовувати навички міжособистісно і взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
9	ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.	Мати знання в галузі інформаційних та комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності.	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології в професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.
10	ЗК 11. Здатність до	Знати місця пошуку,	Вміти визначити	Використовувати	Відповідати за якісно

	пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	методи опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	пріоритетні напрямки пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	міжособисті сну взаємодію.	здійснений пошук, опрацювання та аналіз інформації з різних джерел.
11	ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.	Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань.	Вміти визначити мету та завдання бути наполегливим та сумлінним при виконання своїх обов'язків.	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання завдань та обов'язків.	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань.
12	ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.	Знати та усвідомлювати питання рівних можливостей та гендерних проблем.	Вміти оцінити права та обов'язки, щодо рівних можливостей та гендерних проблем.	Встановлювати міжособистісну взаємодію, що базується на рівних можливостях та виключає гендерні проблеми.	Відповідати за встановлення рівних можливостей та усунення гендерних проблем.
13	ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї. Вміти застосовувати цінності громадянського суспільства (вільного демократичного) для його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України	Здатність донести свою громадянську та соціальну позицію. Дотримуватись цінностей громадянського суспільства (вільного демократичного) та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України	Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність за для сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України
14	ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні,	Знати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення	Вміти зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові	Дотримуватись моральних, культурних, наукових цінностей і	Нести відповідальність за дотримання моральних, культурних, наукових

	наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для здорового ведення способу життя.	суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, знати про різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та вміти вести здоровий спосіб життя.	досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, дотримуватись різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та здорового способу життя.	цінностей і досягнень суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
15	ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	Знати можливі скарги і послідовність збору інформації про хворобу у хворого.	Вміти послідовно зібрати всю інформацію щодо хвороби зі слів хворого.	Здатність встановлювати міжособистісні зв'язки.	Нести відповідальність щодо виконання етичних та деонтологічних норм.
16	ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, стандартні методики проведення лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4).	Вміти аналізувати результати лабораторних та інструментальних досліджень та на їх підставі оцінити інформацію щодо діагнозу хворого (за списком 4).	Формувати та донести до пацієнта та фахівців висновки щодо необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4).	Нести відповідальність за прийняття рішення щодо оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
17	ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи;	Вміти проводити фізикальне обстеження хворого; вміти приймати обґрунтоване	На підставі нормативних документів вести медичну документацію пацієнта (карту	Дотримуючись етичних та юридичних норм, нести відповідальність за прийняття

	захворювання.	стандартні методи обстеження; алгоритми діагностики захворювань; алгоритми виділення провідних симптомів або синдромів (за списком 1); попередніх та клінічних діагнозів (за списком 2); методи лабораторного та інструментального обстеження (за списком 3); знання щодо оцінки стану людини.	рішення щодо виділення провідного клінічного симптому або синдрому; вміти поставити попередній та клінічний діагноз захворювання (за списком 2); призначити лабораторне та інструментальне обстеження хворого (за списком 3) шляхом застосування стандартних методик.	амбулаторного/стаціонарного хворого тощо).	обґрунтованих рішень і дій щодо правильності встановленого попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
18	ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи; етичні та юридичні норми; алгоритми та стандартні схеми визначення режиму праці та відпочинку при лікуванні, на підставі попереднього та клінічного діагнозу захворювання (за списком 2).	Вміти визначати, на підставі попереднього та клінічного діагнозу, шляхом прийняття обґрунтованого рішення необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні захворювання (за списком 2).	Формувати та донести до пацієнта та фахівців висновки щодо необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювання (за списком 2).	Нести відповідальність за обґрунтованість призначення режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювання (за списком 2).
19	ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи; алгоритми та стандартні схеми призначення харчування при	Вміти визначати, на підставі попереднього та клінічного діагнозу, характер харчування при лікуванні захворювань (за списком 2).	Формувати та донести до пацієнта, фахівців висновки щодо харчування при лікуванні захворювання (за списком 2).	Нести відповідальність за обґрунтованість визначення харчування при лікуванні захворювання (за списком 2).

		лікуванні захворювань (за списком 2).			
20	ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.	Мати спеціалізовані знання алгоритмів та стандартних схем лікування захворювань (за списком 2).	Вміти визначати принципи та характер лікування захворювання (за списком 2).	Формувати та донести до пацієнта та фахівців власні висновки щодо принципів та характеру лікування (за списком 2).	Нести відповідальність за прийняття рішення щодо принципів та характеру лікування захворювання (за списком 2).
21	ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів.	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, стандартні методики обстеження людини (вдома, на вулиці, у закладі охорони здоров'я) в умовах нестачі інформації.	Вміти, в умовах нестачі інформації, використовуючи стандартні методики, шляхом прийняття обґрунтованого рішення оцінити стан людини та поставити діагноз (за списком 3).	За будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм прийняти обґрунтоване рішення щодо оцінки стану людини, діагнозу та організації необхідних медичних заходів в залежності від стану людини; заповнити відповідні медичні документи.	Нести відповідальність за своєчасність та ефективність медичних заходів щодо діагностування невідкладних станів.
22	ФК 8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.	Знати законодавчу базу щодо надання екстреної медичної допомоги, зокрема закон України «Про екстрену медичну допомогу». Мати спеціалізовані знання про невідкладні стани людини; принципи надання екстреної медичної допомоги.	Вміти визначити невідкладні стани (за списком 3); принципи та тактику надання екстреної медичної допомоги; провести організаційні та діагностичні заходи спрямовані на рятування та збереження життя людини.	Обґрунтовано формулювати та довести до пацієнта чи його законного представника необхідність надання невідкладної допомоги та отримати згоду на медичне втручання.	Нести відповідальність за правильність визначення невідкладного стану, ступеню його важкості та тактики надання екстреної медичної допомоги.
23	ФК 9. Здатність	Знати етапи	Вміти	Встановлювати	Нести

	до проведення лікувально-евакуаційних заходів.	медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах. Знати систему лікувально-евакуаційного забезпечення; знати принципи організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення та військовослужбовців. Знати систему оповіщення населення в умовах надзвичайної ситуації; знати методичні настанови щодо дій лікаря під час розгортання етапів медичної евакуації.	організувати та виконувати медичні заходи під час розгортання етапів медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах.	зв'язок з відповідними посадовими особами для забезпечення умов щодо виконання етапів медичної евакуації.	відповідальність за якісне виконання медичних обов'язків під час розгортання етапів медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації та військового стану.
24	ФК 10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій.	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи; знання алгоритмів виконання медичних маніпуляцій (за списком 5).	Вміти виконувати медичні маніпуляції (за списком 5).	Обґрунтовано формувати та довести до пацієнта, фахівців висновки щодо необхідності проведення медичних маніпуляцій (за списком 5).	Нести відповідальність за якість виконання медичних маніпуляцій (за списком 5).
25	ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з	Знати та орієнтуватися у медичних проблемах, що виникають у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.	Мати навички розв'язання медичних проблем у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.	Комунікувати задля розв'язання медичних проблем у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.	Нести відповідальність за вирішені медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з

	урахованням аспектів соціальної та етичної відповідальності.				урахованням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
26	ФК 15. Здатність до проведення експертизи працездатності.	Мати базові знання про медико-соціальну експертизу; про основні нормативні документи, що встановлюють вид, ступінь та тривалість непрацездатності; основні види тимчасової непрацездатності та порядок її експертизи; основні обмеження життєдіяльності та принципи визначення стійкої непрацездатності.	Вміти в змодельованій клініко-організаційній ситуації на підставі даних про захворювання, його перебіг та особливості професійної діяльності людини визначити наявність та вираженість обмежень життєдіяльності, вид, ступінь та тривалість непрацездатності. Вміти оформляти відповідні документи, що засвідчують тимчасову непрацездатність.	Організовувати взаємодію з керівником підрозділу, лікувально-консультативною комісією (ЛКК), медико-соціальною експертною комісією (МСЕК) з питань експертизи непрацездатності.	Нести відповідальність за обґрунтованість рішень щодо медико-соціальної експертизи непрацездатності.
27	ФК 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.	Знати систему офіційного документообігу в професійній роботі медичного персоналу, включаючи сучасні комп'ютерні інформаційні технології.	Вміти визначити джерело та місце знаходження потрібної інформації залежно від її типу; вміти обробляти інформацію та проводити її аналіз.	Отримувати необхідну інформацію з визначеного джерела та на підставі її аналізу формувати відповідні висновки.	Нести відповідальність за повноту та якість аналізу інформації та висновків на підставі її аналізу.
28	ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем	Знати, як зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем	Володіти способами та навиками для зрозумілого і неоднозначного донесення власних знань, висновків та	Формулювати думку щодо зрозумілого і неоднозначного висвітлення власних знань, висновків та	Нести відповідальність за обґрунтованість висновків щодо власних знань, висновків та аргументації з

	охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	аргументації з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	аргументації з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
29	ФК 24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.	Знати основи етики та деонтології.	Вміти застосовувати етичні та деонтологічні норми і принципи у професійній діяльності.	Здатність донести до пацієнтів, членів їх родин, колег свою професійну позицію.	Нести відповідальність щодо виконання етичних та деонтологічних норм і принципів у професійній діяльності.
30	ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.	Мати спеціалізовані знання про систему професійної та академічної доброчесності	Вміти організувати власну роботу з дотриманням професійної та академічної доброчесності	Комунікувати задля дотримання професійної та академічної доброчесності	Нести відповідальність за достовірність отриманих результатів

• **2. Результати навчання.**

- Інтегративні кінцеві результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:
- ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
- ПРН 2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.
- ПРН 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.
- ПРН 4. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
- ПРН 5. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.
- ПРН 6. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового

обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).

- ПРН 7. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
- ПРН 8. Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
- ПРН 9. Визначити характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоналізовані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
- ПРН 10. Визначити необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- ПРН 14. Визначити тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.
- ПРН 15. Організувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.
- ПРН 16. Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.
- ПРН 17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- ПРН 18. Визначити стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.
- ПРН 19. Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.
- ПРН 21. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
- ПРН 22. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

- ПРН 25. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.
- ПРН 26. Керувати робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.
- ПРН 27. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проєктів.
- ПРН 28. Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні та етичні наслідки.

Методика проведення заняття

Практичне заняття (2 години) планується проводити у вигляді клінічних розборів хворих безпосередньо "біля ліжка", в перев'язочній, операційній, діагностичних кабінетах малими групами (2-4 особи), бажано з включенням лікарів – інтернів, клінічних ординаторів, аспірантів. Обговорення результатів обстеження хворого групою студентів у навчальній групі проводиться під керівництвом викладача щодо правильності встановленого діагнозу, обсягу призначеного обстеження, лікувальної тактики і т.д. Передбачається ведення студентами робочого зошита у вигляді щоденника з вказаними діагнозами оглянутих пацієнтів, планів обстежень та лікування хворого, виконаних маніпуляцій. Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичних заняттях, відповідно до конкретних цілей. Рекомендується застосовувати наступні методи визначення рівня підготовки студентів:

1. відповіді на контрольні питання;
2. комп'ютерні тести;
3. розв'язування клінічних ситуаційних задач;
4. оцінка та трактування клініко-лабораторних та інструментальних досліджень;
5. контроль оволодіння практичними навичками та елементами лікарської техніки під час курації хворого.

Підсумковий контроль засвоєння – семестровий залік, здійснюється по завершенню вивчення тем залікового модуля на останньому. Оцінка успішності студента з дисципліни визначається як сума поточної навчальної діяльності (у балах), що виставляється на кожному занятті за відповідною темою та кількість балів, за виконання індивідуальної самостійної роботи студента. Семестровий залік не передбачає обов'язкову присутність студентів.

Структурований план підготовки з дисципліни "Судинна хірургія"

Структура дисципліни	навчальної	Кількість годин, з них			Рік навчання	Вид контролю	
		Всього	Аудиторних				СРС
			лекцій	Практичних занять			

Дисципліна "Судинна хірургія"	60 год. 2,0 кр.	–	26	34	V	Поточний контроль
Змістовий розділ 1. Основи судинної хірургії. Патологія артеріальної системи.	40	–	16	24		
Змістовий розділ 2. Патологія венозної та лімфатичної системи. Венозний тромбоемболізм.	20	–	10	10		

Примітка : 1 кредит ECTS – 30 годин ; аудиторне навантаження – 43 %, СРС – 57 %.

2. Мета вивчення навчальної дисципліни: метою вивчення судинної хірургії є засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, клінічних проявів патології артеріальної та венозної судинних систем, методів діагностики, консервативного та оперативного лікування, профілактики ускладнень та реабілітації хворих з даною хірургічною патологією в межах, що відповідають підготовці лікаря загального профілю з врахуванням особливостей його спеціальності.

Кінцеві цілі дисципліни:

- Визначати найбільш поширені клінічні симптоми та синдроми у судинній хірургії;
- Трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених захворювань в судинній хірургії;
- Здійснювати прогноз життя та працездатності при виявленій судинній патології;
- Визначати основні етіологічні фактори ризику захворювань судин;
- Визначати основні патогенетичні фактори розвитку захворювань судин;
- Класифікувати та аналізувати типову клінічну картину гострої та хронічної патології магістральних судин;
- Складати раціональний план обстежень в судинній хірургії;
- Вміти прогнозувати та проводити профілактику найбільш поширених захворювань ангіології;
- Надавати невідкладну медичну допомогу при найбільш поширених ускладненнях захворювань та травмах магістральних судин;
- Проводити диференційну діагностику та вміти сформулювати діагноз найбільш поширеної судинної патології;
- Визначати оптимальну тактику ведення пацієнтів з судинною патологією.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1. Основи судинної хірургії. Патологія артеріальної системи.

Мета:

- Визначити основні поняття в судинній хірургії;
- Оволодіння принципами діагностики та диференційної діагностики при патології судин;
- Інтерпретація діагностичної програми в судинній хірургії;
- Обґрунтування показів та проти показів до виконання реконструкційних та ендovasкулярних операційних втручань на магістральних судинах;
- Види судинних швів із використанням сучасного шовного матеріалу;

- Тракткування основних принципів лікування, реабілітації та профілактики судинних захворювань.

ТЕМА 1. Основи судинної хірургії. Історія розвитку судинної хірургії. Діагностика та диференційна діагностика патології судин. Особливості сучасної інструментальної діагностичної об'єктивізації патології судин. Типи операційних втручань.

ТЕМА 2. Гостра ішемія кінцівок. Етіологія, патогенез та класифікація гострої ішемії кінцівок. Діагностична програма, диференційна діагностика та особливості лікувальної тактики при гострій ішемії кінцівок. Операційні втручання при гострій ішемії кінцівок. Роль профілактики гострої ішемії кінцівок. Травма магістральних судин. Класифікація. Клініка, діагностика. Невідкладна допомога на дошпитальному етапі. Лікувальна тактика.

ТЕМА 3. Хронічна ішемія кінцівок. Етіологія, патогенез та класифікація хронічної ішемії верхніх та нижніх кінцівок. Методи діагностики. Комплексне лікування хронічної ішемії кінцівок. Консервативні, хірургічні та ендovasкулярні методи лікування.

ТЕМА 4. Хронічна ішемія мозку. Анато́мо-фізіологічні особливості. Етіологія, патогенез, класифікація. Клініка, діагностика. Медикаментозне, хірургічне та ендovasкулярне лікування. Покази та протипокази. Ускладнення та прогноз. Поєднання хронічної ішемії головного мозку з ішемічною хворобою серця, патологією черевної аорти та артерій нижніх кінцівок.

ТЕМА 5. Аневризми аорти та периферійних артерій. Аневризми грудної та черевної аорти. Торакоабдомінальні аневризми. Аневризми периферійних судин. Етіологія, патогенез, класифікація. Клініка, діагностична програма та лікувальна тактика при аневризмах аорти та периферійних артерій. Хірургічні та ендovasкулярні методи лікування.

ТЕМА 6. Атеросклероз ниркових артерій та вісцеральних гілок черевної аорти. Вазоренальна гіпертензія. Діагностика та диференційна діагностика. Методи лікування. Абдомінальний ішемічний синдром. Варіанти клінічного перебігу. Ускладнення. Діагностика та диференційна діагностика. Методи лікування.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2. Патологія венозної та лімфатичної системи. Венозний тромбоемболізм.

Мета :

- Визначити особливості анатомії та фізіології венозного кровоплину, визначити поняття хронічної венозної недостатності;
- Визначити діагностичні алгоритми при лімфовенозній недостатності;
- Вивчити особливості клінічної та інструментальної діагностики лімфовенозної патології;
- Обґрунтувати покази та протипокази до виконання операцій при патології вен та лімфатичних судин;
- Визначити поняття венозного тромбоемболізму;
- Визначити методи лікування тромбозів магістральних вен як профілактику тромбоемболії легеневої артерії.

ТЕМА 7. Хронічна венозна недостатність. Лімфедема кінцівок. Етіологія та патогенез хронічної венозної недостатності. Класифікація хронічної венозної недостатності. Клініка та диференційна діагностика. Ускладнення хронічної венозної недостатності. Методи консервативного та хірургічного лікування. Етіологія та патогенез лімфедери кінцівок. Клініка. Діагностика. Варіанти клінічного перебігу. Методи лікування.

ТЕМА 8. Венозний тромбоемболізм. Тромбози глибоких вен кінцівок. Тромбоемболія легеневої артерії. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика. Диференційна

діагностика. Особливості інструментальної діагностики. Посттромбофлебітичний синдром. Методи консервативного та хірургічного лікування.

Структура дисципліни «СУДИННА ХІРУРГІЯ» (дисципліна за вибором)

Тема	Кількість годин			Індив. СРС	
	Лекції	Практичні заняття	СРС		
Змістовий розділ 1. Основи судинної хірургії. Патологія артеріальної системи.					
Основи судинної хірургії.	–	2	3	Огляд наукової літератури за темами. Під-готовка рефератів, доповідей, презентацій.	
Гостра ішемія кінцівок.	–	4	6		
Хронічна ішемія кінцівок.	–	2	4		
Хронічна ішемія мозку.	–	2	4		
Аневризми аорти та периферійних артерій.	–	2	4		
Атеросклероз вісцеральних та ниркових артерій.	–	4	4		
Змістовий розділ 2. Патологія венозної та лімфатичної системи. Венозний тромбоемболізм.					
Хронічна венозна недостатність. Лімфедема кінцівок.	–	6	7		
Венозний тромбоемболізм. Тромбози глибоких вен кінцівок. Тромбоемболія легеневої артерії.	–	4	6		
РАЗОМ ГОДИН 60 год. (2,0 кредити)	–	26	34		

Тематичний план практичних занять

№ п/п	Тема практичного заняття	Академічні години
Змістовий розділ 1. Основи судинної хірургії. Патологія артеріальної системи.		
1	Основи судинної хірургії. Історія розвитку судинної хірургії. Діагностика та диференційна діагностика патології судин. Особливості сучасної інструментальної діагностичної об'єктивізації патології судин.	2
2	Хронічна ішемія нижніх кінцівок. Етіологія, патогенез та класифікація хронічної ішемії нижніх кінцівок. Методи комплексного лікування хронічної ішемії нижніх кінцівок. Консервативні, хірургічні та ендovasкулярні методи лікування.	2
3	Гостра ішемія кінцівок. Етіологія, патогенез та класифікація гострої ішемії кінцівок. Діагностична програма, диференційна діагностика та особливості лікувальної тактики при гострій ішемії кінцівок. Операційні втручання при гострій ішемії кінцівок. Значення профілактики гострої ішемії кінцівок.	2
4	Травма магістральних судин. Класифікація. Клініка, діагностика. Кровотеча і крововтрата. Класифікація кровотеч залежно від джерела кровотечі, часу її виникнення і ступеня крововтрати. Невідкладна допомога на дошпитальному етапі. Лікувальна тактика.	2
5	Хронічна ішемія головного мозку. Анатомо-фізіологічні особливості. Етіологія, патогенез. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Поєднання хронічної ішемії головного мозку з ішемічною хворобою серця, патологією черевної аорти та артерій нижніх кінцівок.	2

6	Аневризми аорти та периферійних артерій. Аневризми грудної та черевної аорти. Торакоабдомінальні аневризми. Аневризми периферійних судин. Клініка, діагностична програма та лікувальна тактика при аневризмах аорти та периферійних артерій. Хірургічні та ендоваскулярні методи лікування.	2
7	Атеросклероз ниркових артерій. Вазоренальна гіпертензія. Діагностика та диференційна діагностика. Методи лікування.	2
8	Вісцеральна ішемія. Етіологія, патогенез та класифікація. Варіанти клінічного перебігу. Ускладнення. Діагностика та диференційна діагностика. Методи лікування.	2
Змістовий розділ 2. Патологія венозної та лімфатичної системи. Венозний тромбоемболізм.		
9	Хронічна венозна недостатність. Етіологія та патогенез хронічної венозної недостатності. Класифікація хронічної венозної недостатності. Клініка та диференційна діагностика. Ускладнення хронічної венозної недостатності. Методи консервативного та хірургічного лікування.	2
10	Тромбози глибоких вен кінцівок. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Ускладнення. Методи консервативного і хірургічного лікування. Післятромбофлебітний синдром. Класифікація. Перебіг та ускладнення. Діагностика. Лікування.	2
11	Тромбоемболія легеневої артерії. Причини виникнення і фактори ризику. Класифікація. Клініка різних форм перебігу. Діагностична програма. Алгоритм лікувальної тактики. Антикоагулянтна і тромболітична терапія. Хірургічне лікування. Засоби профілактики.	2
12	Хірургічні ускладнення цукрового діабету. Етіологія, патогенез, класифікація. Синдром стопи діабетика. Класифікація. Симптоматика і клінічний перебіг. Діагностика. Лікування.	2
13	Лімфедема кінцівок. Етіологія та патогенез лімфедем кінцівок. Клініка. Діагностика. Варіанти клінічного перебігу. Методи лікування.	2
Всього		26

Теми СРС та види контролю

№ п/п	ТЕМА	Кількість годин	Вид контролю
1	Основи судинної хірургії. Історія розвитку судинної хірургії. Діагностика та диференційна діагностика патології судин. Особливості сучасної інструментальної діагностичної об'єктивізації патології судин.	2	Поточний контроль
2	Хронічна ішемія нижніх кінцівок. Етіологія, патогенез та класифікація хронічної ішемії нижніх кінцівок. Методи комплексного лікування хронічної ішемії нижніх кінцівок. Консервативні, хірургічні та ендоваскулярні методи лікування.	3	Поточний контроль
3	Гостра ішемія кінцівок. Етіологія, патогенез та класифікація гострої ішемії кінцівок. Діагностична програма, диференційна діагностика та особливості лікувальної тактики при гострій ішемії кінцівок. Операційні втручання при гострій ішемії кінцівок. Значення профілактики гострої ішемії кінцівок.	3	Поточний контроль
4	Травма магістральних судин. Класифікація. Клініка, діагностика. Кровотеча і крововтрата. Класифікація кровотеч залежно від джерела кровотечі, часу її виникнення і ступеня крововтрати. Невідкладна допомога на дошпитальному етапі. Лікувальна тактика.	3	Поточний контроль
5	Хронічна ішемія головного мозку. Анатомо-фізіологічні особливості.	3	Поточний

	Етіологія, патогенез. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Поєднання хронічної ішемії головного мозку з ішемічною хворобою серця, патологією черевної аорти та артерій нижніх кінцівок.		контроль
6	Аневризми аорти та периферійних артерій. Аневризми грудної та черевної аорти. Торакоабдомінальні аневризми. Аневризми периферійних судин. Клініка, діагностична програма та лікувальна тактика при аневризмах аорти та периферійних артерій. Хірургічні та ендovasкулярні методи лікування.	3	Поточний контроль
7	Атеросклероз ниркових артерій. Вазоренальна гіпертензія. Діагностика та диференційна діагностика. Методи лікування.	2	Поточний контроль
8	Вісцеральна ішемія. Етіологія, патогенез та класифікація. Варіанти клінічного перебігу. Ускладнення. Діагностика та диференційна діагностика. Методи лікування.	2	Поточний контроль
9	Хронічна венозна недостатність. Етіологія та патогенез хронічної венозної недостатності. Класифікація хронічної венозної недостатності. Клініка та диференційна діагностика. Ускладнення хронічної венозної недостатності. Методи консервативного та хірургічного лікування.	3	Поточний контроль
10	Тромбози глибоких вен кінцівок. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Ускладнення. Методи консервативного і хірургічного лікування. Післятромбофлебітний синдром. Класифікація. Перебіг та ускладнення. Діагностика. Лікування.	3	Поточний контроль
11	Тромбоемболія легеневої артерії. Причини виникнення і фактори ризику. Класифікація. Клініка різних форм перебігу. Діагностична програма. Алгоритм лікувальної тактики. Антикоагулянтна і тромболітична терапія. Хірургічне лікування. Засоби профілактики.	3	Поточний контроль
12	Хірургічні ускладнення цукрового діабету. Етіологія, патогенез, класифікація. Синдром стопи діабетика. Класифікація. Симптоматика і клінічний перебіг. Діагностика. Лікування.	2	Поточний контроль
13	Лімфедема кінцівок. Етіологія та патогенез лімфедема кінцівок. Клініка. Діагностика. Варіанти клінічного перебігу. Методи лікування.	2	Поточний контроль
Разом		34	

10. Методи контролю містять перелік усіх видів робіт, що зобов'язаний виконати студент під час проведення поточного, підсумкового контролю, самостійної роботи, індивідуальних завдань та критерії їх оцінювання.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів планується застосування стандартизованих методів контролю: тестування, структурованих письмових робіт, структурованого за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Підсумковий контроль засвоєння змістових розділів здійснюється по закінченню їх вивчення на останньому занятті у вигляді **семестрового заліка**.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з хірургії виключно на підставі результатів виконання ним усіх видів навчальних робіт, передбачених робочою навчальною програмою. До семестрового заліку допускаються студенти, які повністю виконали план практичних занять та середнє арифметичне суми оцінок яких становить 3 і більше. Семестровий залік виставляється за результатами поточного контролю.

Оцінювання поточної навчальної діяльності:

При засвоєнні кожної теми підрозділу за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за чотири-бальною традиційною шкалою: „5” (відмінно), „4” (добре), „3” (задовільно), „2” (незадовільно).

Оцінку „5” (відмінно) – виставляють студенту, який глибоко і надійно засвоїв програмний матеріал, вичерпно, послідовно, грамотно та методично його викладає, у відповіді якого тісно пов’язані теорія з практикою. При цьому студент не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє ознайомлення з монографічною літературою, вірно обгрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

Оцінку „4” (добре) – виставляють студенту, який твердо знає програмний матеріал, грамотно та за суттю викладає його, який не допускає істотних похибок у відповідях на запитання та при виконанні необхідних практичних навичок.

Оцінку „3” (задовільно) – виставляють студенту, який має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає істотні похибки, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності викладення матеріалу, зазнає труднощів у виконанні практичних робіт або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

Оцінку „2” (незадовільно) – виставляють студенту, який не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, невпевнено виконує практичні роботи, не вирішує завдання II-III рівня контролю знань.

Максимальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модуля дорівнює 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів. Оцінка з дисципліни базується на результатах поточної навчальної діяльності та виражається за двобальною шкалою «зараховано» або «не зараховано». Для зарахування студент має отримати за поточну навчальну діяльність бал не менше 60% від максимальної суми балів з дисципліни (120 балів).

Самостійна робота студентів та засвоєння тем, які виносяться лише на самостійне опрацювання, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою за формулою:

$$x = (CA \times 200) / 5$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисципліни, що завершується заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.89	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129

4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше 3	Недос- татньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

Бали з дисципліни конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки. Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні. Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Таблиця 2

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до 120 балів	3
Нижче 120 балів	2

ІХ. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

- 1.Хірургія: у 2-х томах. Т. 1: підручник / [С.О. Бойко, О.О. Болдіжар, П.О. Болдіжар та ін.]; за ред. П.Г. Кондратенка, В.І. Русина. – Вінниця: Нова Книга., 2019. – 704 с.
2. Хірургія: у 2-х томах. Т. 2: підручник / [С.О. Бойко, О.О. Болдіжар, П.О. Болдіжар та ін.]; за ред. П.Г. Кондратенка, В.І. Русина. – Вінниця: Нова Книга., 2019. – 704 с.
- 3.Хірургія: Підручник / За ред. Ковальчука Л.Я. – Тернопіль: ТДМУ, 2010. – 1056 с.
4. Методичні розробки до практичних занять з хірургії (навчальний посібник). Модуль 2. – К.: Видавничий дім «Асканія», 2009. – 389 с.
5. Патологія сонних артерій: навчальний посібник-атлас. Т. 1 / І.І. Кобза. – Л.: Манускрипт-Львів, 2008. – 106 с.
- 6.Мішалов В.Г., Бурка А.О., Бідний В.Г. та ін. Лекції з госпітальної хірургії: навчальний посібник / За ред. проф. В.Г Мішалова. – У 3-ьох т. – Т I-III. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Видавничий дім «Асканія», 2008.
- 7.Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г., Шідловський В.О. Хірургія: підручник. Том II. – Дніпропетровськ: РВА Дніпро-VAL, 2007. – 628 с.
- 8.Військова хірургія з хірургією надзвичайних ситуацій / За ред. В.Я. Білого. – Тернопіль: «Укрмедкнига», 2004. – 324 с.
- 9.Клінічна хірургія: у 2 томах. Т. 1 / За ред. Л.Я. Ковальчука, В.Ф. Саєнка, Г.В. Книшова. – Тернопіль: «Укрмедкнига», 2000. – 536 с.
10. Електронна книга. Серцево-судинна хірургія. – Тернопіль, 1999.

